

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Szerkesztő: SIMON-bán Kuna József az
kereskedéssel szemben.

HIRDETMEYER.

előfizetési pénzek és a hirdető körüli panaszok
valamint a lap sorsolási részét illető
minden körülményekről intézkedik.

Hármentelen levelek csak ismételt
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidéki
postán küldve

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 ft — kr.
Negyedévre 2 ft 50 kr.
Egy hónapra 1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasbaspeticor egyetemes beiktatásáért 50 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyitottár 4 hasbaspeticorért 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ajánlatok ára 50 krajtár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Hétfő Aprilis 21.

77. szám.

Az ellenzék sánszai.

(T) A Sipka szorosban minden csendes. Befutta az utat a hó, irány nélkül megy a fakó. Az ellenzéki pártok se-hogy se bíriák magukat beletalálni az új helyzetbe, látszik rajtuk a feszélyeztettség és a félszeg mozgás, hogy tulajdonképpen mit is akarnak és hogy akarnak? Hogy tegyenek, mit műveljenek a Szapáry kabinettel szemben? De még unesebb helyben és ninesennek nyomában. Szóval nem tudnak ellenzékeskedni.

Nos hát valljuk meg az igazat: ők nem így gondolták. A helyzettel való elégedetlenségük talán még nagyobb, sőt bizonyítvány nagyobb mint Tisza alatt volt, csak hogy nem merik bevalani, mert a nagy toporzékolás után felsülésként kinevetné őket a tisztelt közvélemény. Hogy Tisza se menjen, Szapáry meg jöjjön, hogy a kormány, a párt ne változzék hanem Tiszának a kormány támogatására szabdkéz adassék, s hogy ezen alakulással szemben, mint befejezett tényről szemben álljanak az ellenzéki honatyák: látszik rajtuk, hogy ezt a valóságot nem akarják elhinni s hogy valami van a füllök megett.

Az ellenzék, disponibilitásba helyezkedett. A szabadelvű párt mozdulatait várja, lesi és kritizálja. Keresi kákán a csomót, hogy megragadhassa. Az egyetlenségtől vár mindent, de abban az inpraktikus hibában leledzik, hogy ezt kikiabálja, amint hogy Tiszától még mindig nagyon fél, és ezt elárulja. Hogy Tiszát becsémélhesse, támadhassa, minden alkalmat megragad és összevissza szurkálja a gyapjuszákot mint a kételkedő fináncz, melyben a Tisza további befolyását és szereplését rejteni véli. Szeretné be nem eresztetni a vámon, hogy többé helyet ne foglalhasson vele szemben. Még ha egy szót nem szólna is, de

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Az ideál.

— Angol elbeszélés. —

I.

Roberton Grace tizenhetedik évében járt. Erős, jókedvű leány volt, rózsás arccal, nagy szemekkel, piros ajkakkal; mérsékelt rajongással viseltetett a zongora és a könyvek iránt. De a szomszédok tíz-tizenéves éves gyerekei imádták, mert nekik szentelte magát s megtanult tőlük tökéletesen füttyölni. Életének legholdogabb óráit Tip nevű kutyája és babája társaságában töltötte. Csak a jövő esztendőre akarták a világra bevezetni, de egyik nájának menyegzője révén kissé meggyes belebukkant a nagyvilág örömeibe s a fiatal pár boldogsága álmódzóvá tette. S a nyugalom és magány, mely Roberton-Manorban összel uralkodott, még jobban elősegítették ábrándozását. Gyakran megállt s mereven maga elé nézett: azt híván, hogy a távolban a százados fasorok közt egyszer megpillantja az ő ideálját. És az ideál csakhamar meg is jelent.

Nagy tiszteletű Hurstmoncaux Ambrus urat nem rég nevezték ki Roberton pappá. Udvarias, engedelmes, eszes fiatalember volt, gondosan kétfelé választott apostolszakállal. Lady Roberton, Grace anyja, szívesen fogadja s a tiszteletes ur sem utasította vissza az ebédre szóló gyakori meghívásokat a kastélyba. Ambrus tiszteletes ur édes, tremoló hangján csakhamar kifejtette a kastélyban történetét, melyek az ideálnak, a szépnek keresésében állottak: égett a vágytól, hogy híveket szerezzen, a kik vele együtt megvessék a durva, köznapit világot. Grace a tiszteletes ur fejtegetéseinek rendkívüli figyelmet szentelt s lady Roberton bámulva látta, hogy alakul át az ő szabadjára hagyott, fékezhetetlen természetű leánya.

ha Szapáry látni fogja ezt az ezer sebből véző kitaró példát, a martíromságra ő is hajlandó leendő.

Hogy is van csak az a példabeszéd hogy: „Aki egyszer átusztja a Tiszát, nem állja meg, hogy neki ne menjen másodsorú is.“ Belátunk az ellenzéki vesékbe és tudjuk, hogy rittentően elvanak most bizakodva abba a Maxim pus-kába, mely szerintük Tisza alól kilötte a bársonyszéket, s hogy a Polónyiak kezében még a bot is elcsúsz. Erre a botra támaszkodnak ők most, ez az a „Miatyánk“ melyet mindennap az elméjükben forgatnak és várják, a míg a sor erre a gerundiumra kerül. Szerintük ez olyan ellentétlen találmány mint „Zündnadel“ volt Königratzenél, s ime felhagyott vele a porosz még is, mert az új találmányok elébekerültek, amint, elébe fognak kerülni a Polónyiak elsülő füttykösének is.

Majdcsak akad, amint hogy mindig is akadt egy Delila, aki az ellenzéknek lefogja vágni ama sámsoni haját, melyet ma már durvaságnak neveznek. Pedig ebben rejlik a különben kicsiny ellenzék egész elbizakodottsága, míg ha az ellen-méreg feltalálódik, a nagy erőnek vége szakad.

Egy olyan kormány, mint a mai magyarkormány, építve egy oly erős alapra mint a szabadelvű párt, oly erős vár, hogy egy ilyen ellenzék csak egy juthat bele, ha önkényt adják át neki a kapukulcsot, a kormány csak egy bukarhat meg, ha önkényt lép le, mint Tisza Kálmán, aki 15 esztendeig minden ostromot kiállt, vagy visszavert, s akinek sokat emlegetett egyedüli taktikája a szilárd-ság volt.

Szapáry Gyula, ki egy oly példát látott maga előtt mint a 25. s-ból keletkezett háború, kinek alkalma vol megismereni az ellenzék által használt fegyvereket, bizonyítvány számot vetett önmagával

Ambrus tiszteletes urral a lehullott fa-levelek közt, a szép őszi ég alatt, az ideálról folytatott beszélgetések varázshatással voltak Grace-ra. Ennek első következménye volt, hogy a kicsike elhidegült kutyája és babája iránt s egész kedvvel a zenéhez fordult. A falusi templom látogatói gyönyörrel hallgatták Grace éneklését vasárnaponként. Ezzel nem sokat törődött, ő csak Ambrus ur elismerésére vágyott. Az ő társaságában új világ tárult föl előtte. Ambrus ur megmagyarázta, hogy az élet ideálját Fra Angelico kép-in találjuk meg: emberi teremtmények sétálnak ott a kék égen, fejük körül arany díszekkel. Azután a középkor tovaröppent gyönyörűségeit eszette, a hősök, lovagok, nyemsek, dalnokok korát. Utánandónak hirdette ezek példáját a szép, az ideál keresésében. . . . Grace megértette. . . s elragadtatással néztek egymás szemébe. De Ambrus ur magas teóriái igen szépen összeegyeztethetők voltak a földi szerelemmel, melyet egy jó kis házasság csak megszentelhet.

Mikor a tiszteletes a paróchia összes szoláit kékre füstetie, Grace odafut a kastélyban szobáját oratóriummal alakította át s mindent száműzött belőle, a mi a mai prózai kor kényelmére emlékeztetett.

Grace külseje is megváltozott s egy napon anyja előtt Jeanne d'Arc módjára fésülködve jelent meg.

Ez idő óta lady Roberton nem látta olyan szívesen Ambrus urat s nem örült annyira a jó barátságának a pap és leánya közt. Meg is írta a dolgot, legidősebb lányának, Blaud Károlynának, a kiben nagy bizalma volt, mert féltéjt és öt gyermekét igen szépen kormányozta.

II.

Karácsony a kuszabőn állt. Az egész család együtt volt Roberton-Manorban. Bland-né, az öt gyerekekkel, valamint a fiúgyermek, Rupert ur is, testőrkapitány, a ki mindig hozott néhány vig pajtást az ezredtől.

Grace féltékeny megvallotta a tiszteletes

akkor, mikor, e nehéz pozíciót elfogadta, amely elfogadást, ha meg nem előzték volna az említett heccek, még lehetné az ellenzék, hogy tájékozatlan s a körül-ményektől teljes fogalommal nem bíró ellenfélle van dolga, amde tudván, hogy mind azon fogások, melyek az ellenzék elmejének találékonyságainaként kikerültek a Szapáry szeméi előtt jászódtak le, hát még azzal az ámitással sem vi-gaszalhatja magát, hogy Szapáry nines elkészülve mindenre.

Szóval az ellenzék sánszai nem valami biztatók, amihéz hozzá járul még az is, hogy a parlament méltóságának újbóli oly lealacsonyítással mint a hogy azt az ellenzék csak ez imént lealacsonyította az állam közönsége és a nemzet tisztességérte nem tűrné el. Eltűrté most, mert oly inpozitans megbotrányozás idézett elő, hogy a megdöbbsent közvélemény csak bámult, de hangot adni sem volt képes, míg egy bekövetkezhető újabb esetenél, nem hiszem hogy tiltakozó hangok ne emelkednének, minden részéből az országnak. Már pedig amely ellenzék egyedül a közvéleménytől áll, ha azt a közvéleményt maga ellen látítja, el van veszve.

Ime a mi felfogásunk ama nagy pöf-feszkedéssel szemben, melyet az ellenzék a Tisza távozása után lépten nyomon tanusit, és ama elbizakodottsággal szemben, melyet a burjánként elhatalmasodott ellenzéki sajtó mutat. Sem az egyik, sem a másik gazda nem oly retteget, hogy vele szembe állani s megküzdeni ne lehetne, kivált egy Szapárynak, kinek még sem-mit nem vethetnek a szemére, s ki ellen még nem állnak halomban az oly vádak és rágalmak, melyeket Tisza, mert fel sem vett és sem megezőfolni, sem megezőfol-tatni nem igyekezett, nagyon is lábra kaptak. Szapáry ma még teljesen ifjau és sebesületlen áll a sorompók előtt, s

urnak, hogy micsoda lukullusi előkészületek tétetnek a kastélyban. Ő irtózott tőlük. Anyja ellenkezéssel boldog volt s Gracének bele kellett nyugodnia, hogy olyan emberek közt legyen, a kik nem értik meg.

A mint a vidám vendégek megérkeztek, Roberton Manor tenekestől fordult. Az összes szobák kinyitattak, a kandallókban hatalmas tűz lobogott, kocsik robogtak, inasok és szobalányok szaladgáltak, esengetyűk szóltak, a kastély tele volt élettel.

Roberton Rupert is idén magával hozta (még pedig a Böcs Blanduénak egyenes kívánságára) Dacre Peregrinust, legkedvesebb bajtársát. Rupert megerkezéskor boldogan ölelte keblére Gracet, a kit mindig kiválóképp szeretett s igen örült neki, hogy olyan eszes, azon se c odálkozott, hogy Peregrinus is ugyanazon a nézetben van.

Az első ebédre mind kicsipték magukat. Grace valóságos rafaeli koztűmben volt. Gündör karikákba szedett haja díszkört képezett a feje körül s hosszú, könnyű indiai masze-lin ruhája természetesen ráncokban hullott a halvány arannyal átszótt aljra. Szegény Grace különös figura volt testvérei és cousin-ai közt, a kik a legújabb divat szerint voltak öltözködve. Blandé és Rupert nagy szemeket meresztettek rája.

Grace minden tartózkodása dacára észre-vette, hogy sir Peregrine nagyon eszes, fiú, gündör hajával, mely két szemével, szabályos vonásaival és hetyke kis bajuszával. Grace azt is észrevette, hogy sir Peregrine folyton nézi őt s valóban az ifju tiszt azt kérdezte magában hogy csunya-e tulajdonképp ez a lány, vagy szép? Grace viszont megfigyelte, hogy sir Peregrinének igen jó étvágya van s élvezettel fogyasztja a kastély jó ó-borait. Ambrus tiszteletes ur elleben csak tiszta vizet ivott s Grace utána az a jó példát, Rupert nagy bámulatára.

Mikor ebéd után a szalonba gyűltek, Rupert mindjárt felvilágosítást kért hugától.

tőle függ oly védelv vétetni magát körül, amilyennel neki tetszik.

A királyi táblák decentralisatiója! A képviselőház igazságügyi bizottsága Körösi Sándor elnökele alatt tartott ülésében a királyi ítélőtáblák és főügyességek szervezéséről szóló törvényjavaslat előadójává Choriu Ferencet választotta meg. Targyalás alá vétetvén azon kérdés, hogy mikor kezdje meg a bizottság a törvényjavaslat tárgyalását, Teleszky István a megjelenésben gátolt igazságügyminiszter nevében azt a kérését terjeszté elő, hogy tekintettel a parlamenti tanácskozások meuetére s arra, hogy felette kívánatos, hogy a javaslat tárgyalása föléleges késedelemet ne szenvedjen, a bizottság kezdje meg már hétfőn a törvényjavaslat tárgyalását. A bizottság ezen óhajátának megfelelően a törvényjavaslat általános tárgyalását hétfőn délután 5 órára tűzte ki.

A szabadelvű pártól Dr. Tisza István a magvas vezérékiket irt a „Nemzet“ szombati számban azon ualomalig elésepeelt ellenzéki ráfogásokkal szemben, minthas a szabadelvű párt elvtelen és személyes párt lenne; beigazolts ennek ellenkezőjét most, midőn Tisza elment s a párt régi politikájához az új vezérlet alatt is szilárdul ragaszkodik. Grót Szapáry Gyula kormányelnök, valamint minisztertertsai politikai élete teljesen összeforrt a párt életével Tiszával vagy Tisza nélkül mindannyian a szabadelvű párt kipróbált bajnokai voltak a multban s maradnak a jövőben.

Konstálája Tisza István, hogy Szilágyi Dózsa, kit azzal gyanúsított az ellenzék, hogy a szabadelvű párti kormány-szét-robbantása s cözéje — szintén egyetért egy a párttal, mint a kormány tagjaival.

Erős meggyőződése — úgy mond — hogy nekünk szükségünk van a szigorú pártfegyelmre, mert az elért eredmények megtartásának ez egyik nélkülözhetlen eszköze. Parlamentáris kormányzat csak ott lehetséges, hol fegyelmzett pártok vannak. Fegyelmzett párt-ra nekünk nagyobb szükségünk van, mint bármely más államnak, mert a magyar állam érdekeit a monarchia másik felével szemben csak fegyelmzett párttal vagyunk képesek megvédeni.

— Beteg vagy Grace, hogy nem iszol bort?
— Oh nem, de jobb szeretem a vizet.
— Nem kívánsz soha egy pohár pezsgőt, néhány tour pompás keringő után? — kérde Peregrine.

— Oh, ritkán van alkalom keringőzni.
— De most gyakran lesz; ön bizonyára imádja a táncot; ah, én imádom a táncot, önnel.

— Csakugyan, táncolhatnánk is egy kicsit ma este — mondá Rupert.

Az engedelem csakhamar meg volt. — Grace nagyon megragadott. Mit fog gondolni a tiszteletes ur? Messziről látta villogni a fehér mellényét.

De már ott termet sir Peregrine.
— Szabad kérnem az első tourt?
— Nagyon rosszul táncolok.
— Engedje meg, hogy ebben kételkedjem.
S vitte őt, mint a pelyhet, végig röpitvén a nagy termen. Grace kissé elvörösödött, még egyszer a tiszteletes ur felé tekintett s azzal teljes lélekkel a keringő gyönyörének szentelte magát. Sir Peregrine valóban kitűnően, kábitóan táncolt. Egyszer egy pillanatra megállt s nyílt és kissé merész tekintetével szeméi közé nézve, mondá:

— Kérés olyan jó dolog van a világon, mint a keringő. S ha önnek ez állításon ellen nines kifogása, csináljunk még egy tourt.

Mikor elvégezték, sir Peregrine szóla: — Még visszatérek ám.

Az est nagyon kínos volt szegény Gracera nézve: jóhiszeműleg harcolt a gyönyör ellen, melyet érzett. Ambrus ur szintén beállt egy francia négyesbe s Grace nem tehetett róla, de egy kissé félszegnék találta. Szomorú alak volt, főképp Rupert és Peregrine közt; hamar ki is bujt a négyes alól, Gracet ott hagyva sir Peregrine-nek, a ki könyörgött neki, hogy igyék egy pohár pezsgőt . . . és ivott.

Meg van győződve Tiszta István, hogy a szabadelvű párt, nem törődve az ellenzék ráfogásaival, intrigujaival — iveri megvalósításán munkálkodni fog a jövőben, mint tette 15 éven át.

A függetlenségi párt péntek este tartott értekezletét. Irányi Dániel törvényjavaslatot terjesztett elő, mely a honossági törvény 31. 32. szakaszainak eltörléséről szól, s mely a legközelebbi ülészek elején lesz benyújtandó. A párt a javaslatot egyhangulag elfogadta.

A berettyó-újfalui választókerület mandátuma. Az Orbán Balázs b. halála folytán megüresedett berettyó-újfalui választókerületben a függetlenségi és 48-as párt híré szerint Csanády Sandor fogja képviselőjelöltül fölláttatni. Csanády tudvalevőleg Orbán b. előtt már képviselte a kerületet.

A szabadelvűpárt értekezlete. Az országgyűlési szabadelvűpárt péntek este tartott értekezletén a kormányelnök javaslata alapján megválasztották a végrehajtó bizottság tagjait. Ezután gr. Szapáry Gyula miniszter elnök előterjesztést tett az országgyűlés legközelebbi teendői felől. A ház hétfői ülésére kitűzött tárgyak elintézése után néhány napig nem lesz nyilvános ülés, mely idő alatt az igazságügyi és pénzügyi bizottságok letárgyalják a királyi táblák szétosztására vonatkozó törvényjavaslatot s ennek országgyűlési elintézése után az állászat bezerátván, nyomban megnyitják az új ülészek, mely a delegáció tagjainak s a ház bizottságainak megválasztása után tárgyalás alá veszi esetleg a honossági törvény módosítása tárgyában a függetlenségi párt által benyújtandó törvényjavaslatot s a kormány egyéb kisebb előterjesztéseit. A miniszterelnök ezen előterjesztését a párt tudomásul vette.

Országgyűlés.

Budapest, ápr. 19.

A képviselőház ma másfélóra alatt elintézte a napirendre tűzött ügyeket. Elnök bejelenté Orbán Balázs elhanyagolt, mely fölött a ház részvételének jegyzőkönyveivel ad kifejezést.

A Ludovica Akadémia kibővítésére vonatkozó törvényjavaslatot Műnicher előadó referálta s a ház javaslatot Nagy István és Horváth Ádám felszólalásai után, kiknek Főérvály hr. honvédelmi miniszter adta meg a fevilágosításokat a honvéd tisztikar fogyatéka és annak pótlása felől, változatlanul elfogadta.

A honvéd főruhakattára vonatkozó törvényjavaslat Andrássy Gyula gr. előadó indokoló beszéde után vita és módosítás nélkül ment keresztül.

Most gr. Csáky Albin miniszter adta meg a választ Linder interpellációjára a mohácsi szerb eseres-plébániasi választás felülvizsgálata iránt. Ugy az interpelláció, mint a ház tudomásul vette a miniszter választ, melyben kiemeltetett, hogy a felülvizsgálás felelőssége a törvénynek megfelelően történt. Végül Szederkényi interpellált a phylloxera elleni szénkénezés ügyében.

III.

Másnap, a reggelinél még rosszabb volt. Grace megváltoztatta hajkékét és öltözékét, igazán csinos volt, így megújulva. Elég jól fogadta Ambrus tiszteletes urat, de különös: mégis jobb szeretete volna, ha a pap a paróhián marad. De hát eljött és mindenki szíves volt hozzá; ez a kedves fogadás megoldotta nyelvét és csakhamar élénk társalgásba elegetedett sir Ruperttel, a kinek igen tetszett ez a beszélgetés. Vannak témák, amelyek nagyon alkalmasak arra, hogy szűk körben tárgyalassanak: Ambrus tiszteletes ur szép teóriái azonoan sokat esztettek a galambpástétom és a borjubaros rizskása révén. Gracének beszélgetett, hogy saját elveit hallotta fejtegetni, bátyja azonban, úgy látszott, hogy már alaposan ismeri ez elveket, mert megrakta a tányérát kövér falatokkal és így szólt a paphoz:

— Anyám azt mondja, hogy Hurstmonceaux nagyon kicsinosította a paróhiát, igen... igen... vegyen még egy darab pástétomot.

— Lady Rotherthon nagyon kegyes, szült Ambrus tiszteletes ur kecses meghajlással. Csakugyan megváltoztattam egyetmást, mert bizonyos színektől irtódom.

— Valóban?

— Irtódom. Mert én az abszolút ideált keresem.

— Mit ért ön az ideál alatt? Kérdé Kupert, minthán egyszerre szörnyen kíváncsi lett volna megtudni, mi légyen ez a jószág.

— Az ideál a szép, mely fölébe emeli az élet nyomorúságainak és szükségének; a legközelebbi ideál volna a szívatag közepén élni, pálmafa alatt, forrás mellett; de fájdalom!...

— És Ambrus tiszteletes ur agyot sóhajtott, míg tanyerát elvitték.

— Furesa, mondá a kapitány, egy rengeteg ürücsombot szedélve. Tehát bizonyos árnyalatok...?

— Bizonyos árnyalatok nemesítik a lelket, igenis, fönttartom, szült a pap, lady

Nagyvárad lap Debreczenről.

A nagyvárad „Szabadság” Dr. Várady Zsigmond tollából érdekes cikket közöl, a melyben azt apostrofálja, hogy kettős öröm nekik, hogy Nagyvárad is Debreczen is kap királyi táblát.

Dr. V. Zs. a Nagyváradra vonatkozó fejtegetés után ezeket írja:

„A másik öröm szerintem az, hogy Debreczen vágyai is ki vannak elégítve.

Mindig szerencsétlenség szerelmes embernek csókolódást nézni, — jóllakott emberek közt koplalni. Amint hogy koplalni általában nem quinternő. De éhen maradtak közt jóllakni rendesen szintén roszt jelent. Az elégtelenség nyomában úgy kél ki az irigység, mint nyári eső után a mérges gomba és úgy megy az irigvelt nyomában, mint ahogy üldöz: a klasszikus mondásnak bánatos lovasát a háta megé ült sötét gond. Es talán igaz, hogy inkább száz irigy, mint egy szárnakozó; de bizony fokozottabb igazság, hogy inkább egy barát, mint akárhány irigy. A legyőzött Debreczennek pedig aligha lett volna barátokozó kedve.

Az Eris alma, helyesebben talán csak az Eris almajelölt ketté lett vágya. Nem hiába Szilágyi is félig nagyvárad, félig meg — kálvinista. Minden kálvinista félig debreczeni. És az rend van így — ha az arabnak meg van a maga Mekkája, a másiknak meg Róma, a harmadiknak Moszkva, a negyediknek éppen tán Baltimore imponál, — hát akkor azoknak, a kik magukat a legmagyarabb vallásnak hívják, azoknak sem lehet egészen hátramaradniok.

Hozzá: Debreczen új sikere neki siker — nekünk önmagában véne nem vesztéség. Nem sokat adok az annyit emlegetett „forgalom-emelkedésre.” Nem bízom a királyi táblák „szóbeli eljárása” s az általa előidézendő népvándorlásban. Abban látom a legközvetlenebb okát annak a vágynak, mely most örömmé vált, hogy egy jelentékeny tömeg intelligencia a központból kijöven, a vidéken elhelyezkedik. (Itt jön aztán egy malitiosus megjegyzés.) Hát hadt minden Debreczenbe is egy esomó okosabb ember!

Az egyikről azonban bármennyire igyekezzék is önzetlennek látszani, végül mégis csak tisztán várad marad, a kinek fáj, hogy Nagyvárad királyi táblája nem kapja meg a Szilágyiságot s ez talán annyival inkább fáj neki, mert ez a vármegye épen Debreczenhez osztatik be. Rekrimnációjának bocsátkozik Biharvármegye azon rövid látása miatt, hogy ez behunyt szemekkel nézte, miként hódított lépésről lépésre tért Debreczen az Ermentelléken és Szilágyiságon, miként kapcsolta e nagy területeket mind szorosabban magához az érdekek újabb és újabb köztelékével, míg végre Várad oda jutott, hogy a Szilágyiság jogszolgáltatás tekintetében is Debreczen tekintheti központjának s ezzel a Szilágyiság és Nagyvárad között a hajdani össekötői kapcsolatoknak meg emléke is el fog mosódni.

A „Szabadság” szellemes cikke azonban nem mond le a reményről, hogy Szilágyiságvármegye elvesztését még helyre lehet hozni s kiadja a jelszót: „ki kell építeni, mint régen kellett volna — bármí áldozattal — a Margitta Szilágy-Somlyói vasutat.”

Laptársunk ösmertett cikkezre vonatkozólag csupán két megjegyzésre szorítkozunk.

Rotherthon és leánya felé fordulva. A hölgyek értenek engemet, mert a női lelkek gyöngédek...

Azzal Gracera pillantott.

— Kétszégkivül, szült Rupert, ön, kedves uram, nem úgy gondolkozik, mint a többiek.

— Remélem, Rotherthon ur, remélem...

Köszönöm, sok lesz... (Ez az úriközömbre szült, de az ideál főpapja mégis csak elfogadta a kínált darabot.) Nekem az a törekvésem, hogy az életben mindent bájos és szelidítő tegyek, mert szörnyen durvák vagyunk, szörnyen...

— Persze nem szokott vadászni?

— Nem bizony, mert a vadászatot, bocsásson meg, de barbár mulatságnak tartom és föl nem foghatom, hogy... Egedelmet kérek, sir Peregrine, azt veszem észre, hogy ön meglepődött... Ha lesz oly szíves és kihallgat...

— Ó, csak tartsa a vadászatot annak a minek akarja! — felel sir Peregrine több ószintéssel mint szeretetreméltósággal és Gracéhez fordult, úgy lenézve a papot, hogy a szegény leány szeretett volna föld alá sülyedni.

Szegény Grace! Mennyire bánta már hogy nem ült nyeregbe, mikor bátyja azt a szép lovat kínálta. — De ha egyszer nemet mondott, nem vonhatta vissza a szavát. Este sir Peregrine, bátyja és egyik unokahuga vígan beszéltek, milyen pompásan töltötték el a napot. Sir Peregrine, a ki az unokugot nem találta oly csinosnak és kellemesnek, — min Gracét, bevallotta maga előtt, — hogy könnyen beleszeretne e leányba. — Unszolta, hogy jöjjön másnap vadászatra, Grace ellen kezett, de sir Peregrine nagy naivan azt, mondta:

— Miért ne? Az én kedvemért.

IV.

Vadászni! Ez volt Grace első gondolata mikor reggel kinyitotta a szemét és boldogan látta, hogy szép idő van. Tíz órákor indultak; lady Rotherthon és idősb leánya kocsin.

Egyik az, hogy igen nagy örömrünk szolgál ugyan az a meleg rokonszenv, melyet minden magyar kálvinista a legnagyobb kálvinista város iránt érez, s melynél fogva mintegy azonosítja magát Debreczenel; — azonban úgy vagyunk meggyőződve, hogy még sem ez a rokonszenv volt az, a melynél fogva Szilágyi Dezsőnek nem lehetett számításán kívül hagynia Debreczent.

A másik megjegyzésünk pedig az, hogy Debreczenben a decentralizáció nélkül is van annyi okos ember, hogy annak idején a margitta-szilágy-somlyói vasút kiépítéséből is kápeksek lesznek levonni a magukra nézve helyesebb konsequentiát.

Napi hírek.

— Az északkeleti vasút államosítása. Egészen megbízható forrásból értesülünk, hogy a mult héten tartott minisztertanács elhatározta az észak-keleti vasút államosítását. Ezzel kapcsolatban közölhetjük azt a Debreczenre nézve örvendetes és nem csekély jelentőségű elhatározást ténylek a hírt is, hogy a magyar északkeleti vasutaknak újonnan szerveződő üzletvezetősége Debreczenben fog elhelyeztetni, amiáltal ismét nagyszámú művelti uri személyzet költözik városunkba. Az ide helyezés valószínűleg még ebben az évben megtörténik.

— Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester Budapesről, a hol fontos városi ügyek érdekében több napig időzött, tegnap este haza érkezett.

— Orbán Balázs, a függetlenségi párt egyik legtevékenyebb tagja, a képviselőháznak országserzte ösmert alakja, a „székelybáró” rövid szenvedés után meghalt Budapesten. Halála előtt néhány nappal a naszódú ügyben még egy óráig tartó beszédet mondott a házban, a hová már betegesen ment fel s onnan hazatérve, ágyba kellett feküdnie s nem is kelt föl többé. Halála nemcsak pártfelei körében, hanem az ellenkező nézetűek között is ószinte részvétet támaszt. Mert bár magának is, másoknak is sok kellemetlenséget csinált a nála szokásos hevesességgel és kiméletlenséggel, de kristálytisza jellemét s alkudni nem tudó, rendíthetetlen haszserzetét mindenki becsülte; a tudományosság, főként a történelemírás terén kifejtett tevékenysége is föltétlen elősmert érdemel. — Érdekes és sajátosság, mondhatjuk cynikus ember volt Orbán Balázs. Mindig magyars ruhában járt s még éjjel is prémes bekeccsel takarózkodott. Barnás, ószinű arccal, sas orrával, kétféle nyuló kacskaringós, fekete bajuszával imponált a népnek. Asceeta életet élt. — Báróknak született, de a báró nevet soha nem használta. Szállása egy szobából állott s csupa a vult butorok voltak benne. Elelmére vajmi keveset költött. Kifürkészhetetlen vendéglőkben étkezett s volt idő, a mikor lakást sem fogadott, hanem pártkörében hált. Orvosa az utolsó napokban fogorombaja csillapítására pezsgőt rendelt; de ő szoda vizet hozatott, mert az is pezseg és sokkal olcsóbb. — Tehetségét pártjának és a történet irodalomnak, takarékosággal gyarapított csekély jövedelmét s vagyonát pedig a szülőföldön felállít

A találkozó egy tisztáson volt, a régi kastély előtt. Mindenfelől sereglettek a vendégek; Grace boldog, — élénk volt s mikor végre elersztették a falkát, tíz perez mulva vidám esohalás hirdette, hogy az ebek vadra bukkantak. A leány megaresztette a kantárszarat és könnyű szívvel vágatott sir Peregrine után... Ez igazi férfi! És Grace életet, levegőt, szerelmet szívott magába.

Ez a szép, rövid álom alig másfél óráig tartott, de elég volt arra, hogy Grace és Peregrine közeledjenek egymáshoz. — Mikor visszaérkeztek Rotherthon-Manorba, mindketjükben valami esodálatos diadalérzet volt s bár a köd hullott, nem érezték a hideget.

A szegény Ambrus tiszteletes ur ellenben szörnyen fázott; valami sejtelen kiüzte őt magányából s a vadásztársaság elé ment. Tán remélte, hogy találkozik Grace szel és kitarthatja előtte szívét. Igen szomorú volt, mikor hóna alatt a nagy esernyővel oldolgya, meglátta a vadászatról jövkét.

Nagy meglepetésére Grace kitalálta, — hogy szeretne neki valamit mondani. A leány nyugodtan hallgatta gyöngéd szavait.

— Ön hát azt hiszi, hogy a leány tartozik önül menni ahhoz, a kit szeret? Kérdé komolyan.

— Ez kötelesség; másképp cselekedni szentségtörés, felelt a pap.

— Még akkor is, ha azzal bántat okoz.

— Még akkor is. — Semmi áldozat nem nagy, mikor a szív beszél.

Grace erre mefgotta a tiszteletes ur kezét és ártatlan pillantással nézett szemébe:

— Köszönöm ezt a tanácsot. Én férjhez megyek sir Peregrinehez...

A pap elképedt.

— De azért jó barátok maradunk, nagy tiszteletül ur.

Azzal ott hagyta a szegény Ambrust, hogy elméldkedjék: mily biáhavalló törekvés a leányokat az ideál számára meghódítani akarni. Szerencse, hogy megmaradt neki Fra Angeliko.

tandó unitárius gymnásiumnak és az Emkének áldozta. — A függetlenségi pártnak megbecsülhetetlen szolgálatakat tett mint vándor apostol. Legjelesebb műve a „Székelyföld leírása”. Eleteben 70000 frtot adományozott a székely unitárius gymnásiumnak; összes vagyont pedig mintegy 80000 frtot vgre rendezte a magyar erdélyi magyar közművelődési egyletnek hágyománnyozta. Orbán Balázs Debreczenben is nagy népszerűségnek örvendett a függetlenségi polgárok előtt, a kik szívből szerették őt. Ez a szeretet még házbirtokossá is avatta Orbánt Debreczenben; a mennyiben a megboldogult Zöld János az ő nevére is ráíratott egy házát, ép úgy mint a Thalyéra, hogy ne mondja senki jött-mentek Debreczenben. Holttestét tegnap szállították Budapestreül Székely Udvarhelyre, a hol a család sírboltban temetik el. Ugron Gábor és Papp Elek kísérték a koporsót. — P. L. dányon a függetlenségi párt fekete zászlók alatt jelent meg a holt-testét vivő gyorsvonat előtt, Ugron a perronon lévő néphez rövid beszédet intézett. B. Ujfaluban, melynek kerületét képviselte Orbán az országgházban, szintén nagy közönség jelent meg; választói nevében pedig koszorút helyeztek koporsójára.

— Debreczen város juhényesztése is képviselve lesz a t. év nyarán Bécsben tartandó gada-ági és erdeszeti kiállításon. A tanács ugyanis utasította Bészler Lajos tanácsnokot, hogy a kiállításra egy alkalmas kóst szerzesen be.

— Marhavész a vidéken. Nagy kálló község s határa, az ott elhelyezett marhaállományban föllépett szájtájás járvány miatt zár alá vétetett s ezen oknál fogva folyó ápril hó 24-én megtartandó országos vásár szarvasmarha, sertés, juhra nézve fölfüggesztetett. — H. P. ályi község a szarvasmarha állományban föllépett szájtájás miatt ápril hó 24-én zárlat alá vétetett. Debreczen, 1890. ápril 20-án. Debreczen szab. kir. város rendőrfőkapitánysága.

— A debreczeni-füzes-abonyi vasút földmunkálata Egyek és Füred közt márcz. 17-én kezdődött 600 munkással, s ma ezen vonalnak 3/4-ed része készen van. A tiszta füredi állomás s az egész pályaudvar alapöltésének munkája néhány nap alatt végbemegy. A füred — ohati s ohat — polgári vonalon pár hét mulva az egész földmunkálat készen lesz. Debreczen és Balmazújváros közt a hidak falazása van munkálatban. A balmaz-újvárosi pályaudvaron az állomás épületek emelkednek. A sinderakás Abonyból s Debreczenből kindulva, a mult hét végén megkezdett. — Az egész vonalon a legközelebbi időben átlag 3 ezer ember dolgozott. Füred és Poroszló közt az árvíz elvonulása után kezdődnek a munkálatok; a víz küllöben naponként rohamos apadást mutat, 48 óránkint 10—20 centimétert apad. A tiszai hid építése az emelkedett víz miatt ez időtájt csendesen halad; a munkások főleg a hidoszlopok köveinek fölhúzásához s lebecsátásához szükséges állványok és emelőgépek készítésén dolgoznak. Ez épülő vonal egyik legkiválóbb műtárgya a tiszai nagy hid lesz, köpillérekben nyugvó vasszerkezetű építmény, mely gyalog és kocsijáráru is fog szolgálni. A hid öt nyílásból fog állani, a három közbülső nyílás 70—70 méter, két szélső 30—30, összesen 270 m. hosszú. Három pillérrel az alapozás sürített levegővel való művellettel fog történni, míg a két hidfő s egy ártéri pillér Füred fölött czölöp alapon fog állni. Az alapozás a vízállás szintől számítva 23 méter mélységig megy lefelé, míg a hid vasszerkezetének alsó része a legmagasabb észlelt (1888 diké) árvíz szintje felett 5.60 méternyire emelkedik.

— A debreczen-nagyvárad közti hadászati ut kiépítését a kereskedelemügyi miniszter még a mult évben elhatározta; e végből meg is kereste az érdekelte törvényhatóságokat, ezek között Debreczen sz. kir. várost hogy a szükséges költségeknek őket terhelő részéről még az 1889-ik évi közmunkaügyi költségvetés keretén belül gondoskodjanak. Debreczen város közönsége a mult évben már nem tehetett eleget a miniszter ezen kívánságának. Az idén újra előkerült ez az ügy s az ut kiépítését Baross miniszter még ez év folyamán megkezdetni kívánja s a közigazgatási bejárás ideje május 8-ára ki van tűzve, a melyre Debreczen város hatósága is meghivatik. Az utból 17 és fél kilométer esik Debreczen területére, s ezen utszakasznak építési költsége 163.000 forintban van előirányozva; Hajdúvármegyre pedig 67 kl. esik, a mely a költségelőirányzat szerint 67 ezer forintba kerülne. Ez utóbbi utszakas építésére a miniszter már a mult évben hajlandónak nyilatkozott 10.000 frt államssegélyt nyujtani.

— Színház. Szombaton Andorffy Péter első felléptével Boccaccio került színpad. Andorffyt kiléptekor hosszú, szünni nem akaró tapsal üdvözölte a közönség, s eleven élénk játékát mindvégig a tetszés zajos nyilvánulásaival kísérte. Énekelte egy pár ügyes kuplét is — szóval jól esett látnunk egy rég nélkülözött jó operette-buffót. Boccacciót T a u f e r n é, Fiamettát Szilasi Irén énekelte — tiszteleges sikerrel. Különösen az utóbbi volt jól a hangjánál s néhány ének számát szép esengésű mély hangján, az intonálás teljes biztosságával adta elő. Vertán Anna mint Izabella szintén jó volt. Kis terjedelmű, de kellemes hangját jól tudja használni — csak játékmódra kissé szokatlan. Vasárnap Szilasi Irén Nani czimzseréjét játszotta — és Somlóé után is nagyon elfogadható jól kivitt, s kedvesen megjátszott alakított mu-

tatott be. T á j k e r Róza szerepében. Külvontatottan ment — mileg magyaróznak.

— A főverseny te nek is meghozta a segítségük egy tagjának ott kint talált forintot. A pénzt perselybe tett.

— A montpellier-i czeni hittanhangzó. tennállása hatszázada ez évben megtartani. esia prot. egyház törtélt mint náunk Eperlára a hugenotta lelk. „puszták predikátorai. Desubast, Roussel s teme a legrégibb kaban a Spanyolországtól ezen orvosok orvosi fel s maga az egyetert 1198.) alapítottak csak 1290-ben nyitott tudományi és irodalmi 600-os emlékművet tartani s erre a de g i a ifjuság francia hivatást kapott. Urak Van zerenesnek Öuf részt a montpellier-i pélyében. A Bizottság ségége fogunk szövektár-saikkal, hogy a kölcsönözék a hatáscses bi-onyságát látátemi Ijja-ág oldarúknak mindinkább romájus vége felé fog idő később fog Oókke nek tartjuk ha számúára, a mihez Ööké alkalmas reményt kélekünk abban, ho alatt kádvöz feleletgadják Urak és kekoncserebb érzelmű zottság.” Az üdvöznyelven a theol. ifj D z s i L j o s 4. t.

— A millenium. Káloly Pestmegye t elfogadás végett meg tanácsának is azon a honfoglalás 1000 készített. — E rópi kat a t. év elején is tárgyalta s azok kiküldött és az ügytállandóított bizottságadta. Az ország e megávé tette a róp hogy a honfoglalás időszakban s épen tpeitessék; a többi ind a milyenek az emlékéves névgyűzeke, e vény, országos nevégyelet azt határozta a miniszterelnökhöz kormányfő egyete i a d i t v a n y a i t a z a z e r t é v e s ü n n e p é s r e n d e z é s e r ő l t ö r t j é k. Az idézett em hogy a vármegyekb szagos ünnepeit eő sok idő szükséges, ságok szerveztesen működés szempontjól összekötöttebe hoz végül az emlékirat, lékéré minden várm doskodják a saját

— Bohamos talán még soha ne sekkelt, mint az ide tekélt. — A czeplétes vendéglő (hét alatt nemcsak már a külső díszítés tul vannak. — felépüni Balogh Ir házi főszámvevő n a s, mely 51 méter az utozára. Ezen fedél alá hozni db. téglát épít be.

— Bihar megye l a s z t ó k e r ü l meghalt Szlavy C László bihar megye képviselőjelöltül. I kesnő tegnap este tott Nagyváradon Vilma közremilköd r e m l e y S a m u e l k a f a l v á n. — O r k e e h 18-dikán Bil Poczaj, M. Kereszt környéken. Virágszekben sok a kár debreczeni vívótanítást Váradon, anyag számmal v tanulására.

— Nevrokonok. Nagy és Kis Pálok, kat és Khon Mórkat.

tatott be. Tájkerti B. is ügyes volt Róza szerepében. Különböztetve előadás vonatosságát — amit az üres házak némileg magyarának.

— A löverseny tegnapi napja az E m k e nek is meghozta a maga adóját. Szerkesztőségünk egy tagjának Berger Vilmos ur egy ott kint talált forintot adott át a fenti célra. A pénzt perselybe tettük.

— A montpellierier egyetem és a debreczeni hittanhangolatok. A montpellierier egyetem fennállása hatszázados emlékünnepélyét készülő ez évben megtartani. Montpelliernek a francia prot. egyház történetében olyan szerepe lett mint nálunk Eperjesnek; itt itéltek halálra a hugenottok lelkesek, az ugynevezett „puszták predikátorai” közül Broussont (1698) Desubast, Rousselt s oly sok másokat. Egyeteme a legrégibbek közé tartozik. Már 1098-ban a Spanyolországból kiűzött arab és szaracén orvosok orvosi tanszékét állították itt fel s maga az egyetem 1180. (más adat szerint 1198.) alapítottatott, rendszeresen azonban csak 1290-ben nyílt meg orvosi, exact tudományi és irodalmi facultással. A megnyitása 600-os emlékünnepélye májusban fog megtartani s erre a debreczeni theologiai a ijtuság francia nyelvű következő meghívást kapott. „Urak és kedves Pályatársak! Van szerencsénk Önöket meghívni: vegyenek részt a montpellierier egyetem hatszázados ünnepélyében. A Bizottság reméli, hogy Önök készséggel fogják szöve kezni montpellierier pályatársakkal, hogy a lehető legnagyobb fényt kölcsönözzék a hatszázados ünnepélynek. Belső bizonyosságát látjuk ebben az Egyetemi Ifjúság solidaritásának, melyet óhajtanánk mindinkább erősölni látni. Az ünnepély május vége felé fog megtartani; a kitűzött idő később fog Önökkel közölni. Szerencsénk nek tartjuk, ha számíthatunk az Önök látogatására, a mihez Önök a mult párisi ünnepély alkalmával remény nyújtottak nekünk, s nem kétkedünk abban, hogy a legrövidebb idő alatt kedvező feleletet fognak küldeni. Fogadják Urak és kedves Pályatársak legrokozszenesebb érzelmeink k kifejezését. A bizottság.” Az üdvözlő iratot szintén francia nyelven a theol. ifjúság nevében valószínűleg D e z s e i Lajos 4. th. fogja megírni.

— A millenium és Debreczen. Galgóczy Károly Postmegye tb. főjegyzője tárgyalás és elfogadás végett megküldötte Debreczen város tanácsának is azon emlékiratát, a melyet a honfoglalás 1000 éves ünnepe tárgyában készítet. — E röpiratban foglalit indítványokat a f. év elején Pestvármegye közgyűlése is tárgyalta s azokat általánosságban, egy kiküldött és az ügy további előkészítése végett állandósított bizottság javaslata alapján elfogadta. Az ország első vármegyéje a szerint magáévá tette a röpiratnak azon indítványát, hogy a honfoglalás az 1888—1900 közötti időszakban s épen 1900 aug. 20-dikán ünnepeitessék; a többi indítványokat illetőleg pedig a milyennek az emlékkönyvtár, a nemzet ezredéves névjegyzéke, elemi népnevelési alapítvány, országos nevelési és kölcsönös segélyegylet azt határozta, hogy felirat intéztesse a miniszterelnökhöz oly czélból, hogy ez a kormányval egyetemben a G a l g ó c z y i n d í t v á n y a i t t a n u l m á n y o z v a az ezer éves ünnepély megtartása napjáról és rendezéséről törvényhozásiilag gondoskodjék. Az idézett emlékirat azt is javasolja, hogy a vármegyékben és városokban az országos ünnepély előkészítése végett, a melyre sok idő szükséges, mindenütt állandó bizottságok szerveztesse, a melyek egyöntetű működés szempontjából lehetőleg egymással összeköttetésbe hozandók volnának. Ajánlja végül az emlékirat, hogy a honfoglalás emlékére minden vármegye, város, község gondoskodjék a saját monografiája megírásáról. A tanács még ezután határoz ezen ügyben. Egyébiránt — megemlítjük — Debreczen város közönsége Beregvármegye ugyan ilyen tárgyú felirata mellett hasonló szellemű feliratot intézett a kormányhoz a még mult évben.

— Rohamos építkezések. Debreczenben talán még soha nem látottak egy az építkezésekkel, mint az idén néhány nagyobb épületeknél. — A csegléd utcai Vilmos féle emeletes vendéglőt (a színházzal szemben) hat hét alatt nemcsak fedél alá hozták, hanem már a külső díszítési munkálatok egy részén is túl vannak. — Ép ily rohamosan fog felépülni Balogh Imre ügyvéd, ev. ref. egyházi főszámvéző nagyuj utcai emeletes háza is, mely 51 méter hosszú homlokzattal néz az utcára. Ezen épület 36 nap alatt kell fedél alá hozni ezért 30 nap alatt 700000 db. téglát épít be Csapó Ferencz építő mester.

— Biharmegyei hírek. Az é l e s d i v á l a s z t ó k e r ü l e t szabadelvű pártja a meghalt Szlavy Olivér helyére dr. Beöthy László biharmegyei tb. főjegyzőt léptette fel képviselőjelöltül. Dé v a i Janka ösmert énekesnő tegnap este sikerült hangversenyt tartott Nagyváradon Lányi Ernő és Giraud Vilma közreműködésével. P e l s ö c z i S z e r e m l e y Sámuel nagybirtokos meghalt Janakalván. — O r k á n é s j é g e s ő p u s z t i t t e t h ó 18-dikán Biharmegye több községében, Pocsaj, M. Keresztes, Artánd és Nagy-Kereki környékén. Virágzó gyümölcsfákban és vetésekben sok a kár. — C h a p p o n Károly debreczeni vívótanár megkezdte a vívás tanítást Váradon. Az ifjúság, sőt még nők is nagy számmal vállalkoztak a nemes sport tanulására.

— Névrokonok. Minden alföldi városban találunk Nagy és Kis Pálakat, Tóta Istvánokat, Szabó Jánosokat és Khon Mórokat.

Ilyen névrokonai vannak Csongrádon Magyarországon nagy államférfiak, T i s z a Kálmánok. A szegedi fényitő törvényszék május 2-án egy könnyű testi sértéssel vádolt egyén büntetésében végfegyelmeztetést tart, melyre Csongrádról a következő tanúk vannak beidézve:

T i s z a Kálmán és neje, Soós Klára, csongrádi lakosok; továbbá kiskoru T i s z a L a j o s, T i s z a J ó z s e f T i s z a I s t v á n, T i s z a L á s z l ó, T i s z a G e r g e l y és T i s z a Z s u z s a n n a.

Irti olvasni egyikük sem tud, de a kapát, kaszát biztosan kezelik és a hajukat dísznörsírral csöpögtetve kenik.

Irodalom-művészet.

„N é m e t - m a g y a r é s m a g y a r - n é m e t Z s e b e s z ó t á r” jelent meg Könyve Nándor tanár szerkesztésében és Deubler József bécsi könyvkereskedő kiadásában. A vaskos, piros vászonkötésű könyv ára csak 90 kr. és minden hazai könyvkereskedés utján is megszereshető. Ajánljuk az ügyesen szerkesztett és tetszetős alakú szótár megszerzését. É r d e k e s z e n e m ű j e l e n t m e g Rózsavölgyi és társa kiadásában: A r é g i m a g y a r z e n e k i n c s e i b ű l. Tartalmaz régi kurucz nóttákat és dalokat Thököly és Rákóczy korából, továbbá egyes szerzeményeket Lavotta, Bihari, Csermák, Boka és Szerdahelyi régi magyar zeneköltők műveiből. Az előszóban az említett zeneköltők rövid életrajza is közölve van. A zeneműveket K á l d y G y u l a írta át zongorára.

A gyepről.

Robognak a kocsik, dobognak a lovak — elegáns urhölgyek cifra kocsikban — snejdig tiszturak lóháton, és szerényebb sportsmannok egy és két fogatú berkocsikon hajtatnak ki a futtatásokra.

A kis lóvonata vas utas is szebb napokra virradt — három kocsija is közlekedett egymásután, s mindég zűfőtség tömve voltak a kocsik. Persze nem minden utasa a löversenyre ment — voltak baromvárszerű passasirjai is.

Egyik ismerősömmel találkoztam úgy délután egy órakor. — Hová siet? — kérdelem tőle. — Fogatok — és megyek a gyepre — s nagyuti grandezzával lejtett el.

Kis idő múlva látom, amint laposra préselve összehúzódk két gubás atyafi között a kis vasút egyik kocsiján.

Csak a második versenyre ért ki az én emberem. — Ah báátom — olyan lássan hájtott a kocsisom, el kellett, hogy kessems...

A bejáró előtt pedig nagyban veri a cipőjéről a port lakái.

— Ah szörnyűség — mondja raecsolva — még a kocsiba is mind bejön a por... s széles bugyogójában, előrehajlott nyakkal, behimbálódzik a gyepre. S hetekig főbüszkesége, ha meghallja a háta mögött, hogy

— Ki ez a mágus? — Lám, lám, mégis csak a született demokraták szeretnének legjobban arisztokratáknak születni. Vagy legalább is a löversenyek napjaira átváltozni.

Az operette-primadonnák nem igen érdeklődnek a versenyek iránt, pedig hát az Pálmai óta nagyon divatba jött. Vagy ök egyelőre arra várnak, míg ök jönnek divatba.

Csak a drámai primadonna volt ott, az a szép sugar alakú, fekete szemű lány s míg az urlovarok lobogó selymes ujjait, a kaczkán fészkelődő paripákat s az idegesen fészkelődő közönséget nézi-nézi: nem jut-e az eszébe a sok üres ház, az unatkozó, szentelen színházi publikum. S nem jut-e eszébe, hogy talán az ember vad természetének megfelelőbb ez a sport?

Mert, hogy sokaknak a színházba járás is csak olyan sport, mint ez, az tény.

Ez is sport, az is sport. Csakhogy sok ember azt hiszi, hogy a kettő között az a különbség, hogy itt veszíteni is lehet, ott csak nyerni, — pedig hát ugy is állhat a dolog, hogy itt nyerni is lehet, ott csak veszíteni. Példa rá jó Valentin gazda.

Az első napi versenyek lefolyása a következő volt: A eladóversenyen elsőnek érkezett be Br. Hesslova Richárd „Irmá”-ja a totalizateur 2 frta 3-at 5-ra 8 fizetett. A paripaversenyen elsőnek Harkányi János „Bitang”-ja. 2 frta 4-et 5-re 10-et fizettek. A vadászlovak sikerversenyén elsőnek érkezett be Kutschenbach Sándor „Piczulá”-ja. 2 frta 5-öt, 5-re 14-et fizettek. Az első akadályversenyen elsőnek érkezett be Harkányi „Bitang”-ja 2 frta 3-at, 5-re 8-at fizettek. A második akadályversenyen elsőnek érkezett be: Horthy István „Criterion”-ja. A mezeli gazdák versenyén pedig az első nyeresémet Benke János „Zivatar”-ja vitte el.

Legérdekesebb volt a két akadályverseny. Az elsőnél a pálya utolsó kanyarulatáig Seydl főhadnagy „Évá”-ja vezetett — s ott került egyszerre eleje a „Bitang” s játszva jött be elsőnek. A második versenyénél pedig erős küzdelem volt a „Criterion” és „Arbenne” között — s az első véresre verve jött be körülbelül egy löhosszal előbb. A második akadályversenyénél baleset is történt, Obermayer főhadnagy a második akadály átugratása után lováról leest. Mindenesetre humanus dolog

lett volna valakit a sérült elé küldeni, s nem várni be míg nagynehezen maga bejön.

A mezeli gazdák versenyén nagyon eltalált maradni egy atyafi. Jó öt perc múlva koczogott be a többi után. Félreccsapja a kálapját s nagy hegyesen megáll a bírói tribüne előtt:

— Instálom alásan füssünk újra — isten ucscae nem maradok így el. Ebbe az elsőbe nem volt igazság.

Julius.

Este Gróf Bethlenné Mikó Róza veres kereszt egyleti elnökő fényesen sikerült estélyt rendezett a melynek tiszta jövedelme a veres kereszt egylet céljaira fog fordíttatni. A kicsiny de kiválólag fényes társaság 9 óra után gyűlt össze a Szikszai fényesen kivilágított báltermébe. S ott maradtak késő reggelig. A hölgyek közül ott voltak Gróf Bethlenné Mikó Róza, Gróf Dégenfeld Józsefné, Kosuch Paula, Kállay Andrásné, Kállay Sarolta, Gróf Bethlenné Sarolta, Sáviich örnagyné, Bobory Györgyné, Bobory Margit, Gréfel Mariette, Várady Szabó Jánosné, Szabó Anna, Deseő Ferenczné, Huzli Luiza, Szőgyény Jánosné, Markus Ilona, Szabó Gáborné, Vajna Balasi Borka, Csiffy Katalin, Matkovics Anna, Péchy Margit, Péchy Ida és Irinyi Istvánné. A sportsmannok majdnem teljes számmal jelentek meg, hogy a nap fényes diadalait egy felejthetetlen estével fejezzék be.

Közgazdaság.

„Ipari és kereskedelmi alap.” Baross Gábor kereskedelmi miniszter „ipari és kereskedelmi alap” czimvel fontos hivatásu alapot létesít. Ez alap ujjonnan létesítendő vagy már létező hazai ipari és kereskedelmi vállalatok segélyezésére szolgál. A kereskedelmi miniszter új vállalatok létesítésénél vagy kiterjesztésénél mint részvényes, vagy mint szövethetesi avagy kültag fog közreműködni. Az illető vállalatoknak ez alaptól kölcsönt engedélyez kamatra vagy a nélkül és évi vagy egyszersmindenkorra szóló segélyösszegeket nyújt, gépeket, szerelvényeket szerez be vállalatok, ipariskolák és tanműhelyek részére és azokat átengedi használatra, esetleg pedig tulajdonba is bocsátja. Az alapnak vagyona főleg a miniszteri költségvetésből e czélra fordítható összegből és bírság- s bánatpénzekből fog összegyűlni, ezenkívül a kamat és gyümölcsötetési összegekből. Az alapot pénztárral a kir. adó és vánhivatalok, illetőleg az állampénztárak kezelik. A szabályzat, melyet a hivatalos lap pénteken közölt, a kezelésről és elszámolásról intézkedik.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Holnap kedden, 1890. április 22-én:

Válás után.

Vigjáték 3 felvonásban.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Kerecsény Vilmos.

Kardos Lászlónál

kaphatók biztos színű női ruha zefirek olesótól a legfinomabbig.

Surah és gyapju ablak függönyök pártatlan szép kiállításban valódi

Jaeger gyapju űn-öltönyök, mosható, rendkívüli tartós és igen formás tavaszi és nyári használatra.

A Debreczeni Ellenőr könyvkötészetében

mindenféle díszes és egyszerű könyvkötői munkák

gyorsan pontosan és jutányos árban elkészítetnek.

Kiadó lakás.

Kis-uj-utca elején 1720-dik szám alatt, egy új

utcai uri lakás

kiadó.

Ertekezhetni a háztulajdonossal.

Kunz József és Társa

DEBRECZEN, kistemplombazár.

Gyári raktár valódi rumburgi hollandi, irhoni creas és fonalvásznakból;

asztalneműek,

törülközők és zsebkendőkből.

SCHROLL BENEDEK FIA

legjobb minőségű

siffon és fehérpárú gyártmányainak

bizományi raktára.

Saját gyártmányu fehérneműek,

urak, nők és gyermekek számára.

Gallér és kezelők.

Menyasszonyi kelengyek

teljes kiállításra elvállaltatik.

SZABÓ LAJOS FIAI

özég

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

A t a v a s z i i d é n y r e r a k t á r r a é r k e z t e k :

NŐI RUHASZÖVETEK,

hozzaváló legújabb zsinórdiszek.

Nyári mosó kelmék:

Cretonok,

Indish-Foulard es Zephirek.

Nadrág szövetek.

N a p e r n y ö k é s e s e r n y ö k .

Férfi Chiffon ingek.

SZÖNYEGEK, ÁGYTERITŐK,

Paplanok,

N ő i é s g y e r m e k h a r i s n y á k .

Színes és fekete selyemkendők.

Nagyválaszték:

gyászszövetekben.

3266 tkv.
1890

HIRDETMÉNY.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság által közhírré tétetik, miszerint a sámsoni 581. sz. elveszett s a Jánki Lajos egy drb. szőlőjét magában foglaló telekkönyv tervezete elkészített s annak közzététele iránt a mai napon fenti szám alatt következő végzés hozatott.

A bemutatott tervezet elfogadtatik s annak közzététele elrendeltetik.

Mire nézve felhivatnak az érdekelt felek, miszerint az elkészített sámsoni 581. telekkönyvkönyvet a telekkönyvi irodában folyó 1890-ik évi Junius hó 2-ik napjától szeptember hó 1-ső napjáig megtekinthetők s annak összeállítására ellen, ugyanott és azon határidőben kifogást emelhetnek.

Kelt Debreczenben a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1890. április 17.

Nagy Károly

tvszéki bíró.

Sirkő-raktár

nagy-várad-utca 2082. a megyeházzal szemben

Ajánlom az eddig szokott jutányos árakban minden fajú bel- és külföldi kövekből nagy választékban, diszes kivitelű

siremlékeimet.

A feliratok izléses bevésését és a siremlékek szilárd elhelyezését ezutánra is szigorú pontossággal teljesítenem, hogy a t. ez. kegyeletes közönség eddigi becses pártfogását továbbra is kiademeini szerencsés lehessenek.

Rajzok és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Meghatalmazott
KISS MÓR
kő faragó-mester.

Tisztelettel
NYIRIK.
sirkő bizományi raktára.

Nagy-várad-utca 2082. a megyeházzal szemben.

Tudomásul.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint a takarékpénztár házában építkezés folytán raktáromat lebontották. Az ottan leraktározott összes árukat helyes hiány miatt tetemesen lezártított árak mellett bocsátom a nagyérdemű közönség rendelkezésére, készpénz fizetés mellett, ugymint

Porcellán tálak, csiszolt üveg-árak, kávé, tea és mosdó készletek, Talpas és talp nélküli üveg és porcellán tálak, Dessert tányérok, virág vázák, asztali és függő lámpák, ecet-olaj tartók, pálinka készletek, mosdó asztalok, fatálcazt.

mind nagy választékban.

Ajánlom továbbá nagy választékban evőszekőkeimet, úgy kina ezüstben, mint csont és fa nyéllal, a legjobbnak bizonyult szodavix gépeket, igen jutányos árért, jégsezekrények, fagyalt gépek, kerti lámpák. Igen szép kivitelű, hasznos dísz tárgyak kina ezüstből.

A nagyra becsült közönség szives meggyőződését kérve, maradok hiváló tisztelettel

PÁIER JÓZSEF,

üveg, porcellán, lámpa és konyhaszközök fiók-üzlete.
Debreczenben. főplacc pircsi-sor

Szobafestészet.

Alólírott ajánlja magát a n. é. közönség szives figyelmébe úgy helyben, mint vidéken a szobafestészethez és tapetirozáshoz tartozó munkálatok teljesítésére.

Csinosság és izlés szem előtt tartása mellett főelvem volt és lesz a legszigorubb szoliditás a munkálatok jó sága és tartossága mellett azoknak a

legjutányosabb áron

való teljesítése.

A n. é. közönség becses pártfogásába ajánlom magamat továbbra is.

Benjamin Károly

szobafestő és fénymázoló.

Debreczen, Miklósváry (iskolák) 2075. sz. a.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni Iparegyesületi takarékos és hitelintézet zálogházában az 1889-ik év november havában elzálogosított, de ki nem váltott következő számú zálogtárgyak fognak a zálogház helyiségében 1890. április 30-án délután 3 órakor elárvereztetni:

11, 86, 60, 62, 85, 101, 106, 131, 202, 226, 341, 407, 417, 429, 434, 437, 447, 454, 505, 514, 532, 542, 544, 557, 560, 562.

Az iparegyesületi takarékos és hitelintézet igazgatósága

Köhöges ellen.

Dr. FAYKISS

szepesi kárpát-növény-kivonata

egy üveg, használati utasítással 75 kreár.

szepesi kárpát-növény-cukorkák

egy skatulya, használati utasítással 35 kr.

szepesi kárpát-növény-thea

1 cs. haszn. utasítással 50, kisebb cs. 25 kr

Mel- és tüdőbetegeknek!

15 év óta a legjobb sikerrel használtattak és ajánlottak: köhögés hurut, rekedtség, köh-hurut (szamárhurut) nátház (influenza), székellenség, lélekzati bajok oldal szurás kifjelt torokgyulladás, tüdőgyuladás és egyéb kimerítő és gyengítő betegségekben. Valódi minőségben kapható magánál a készítőnél Faykiss József gyógyszer-tárában a „nagy Krisófohoz” Budapesten — Dr. Rothschnek Emil és Tamásy Béla gyógyszerész uraknál Debreczenben.

Arverési hirdetmény.

A Holvay Gyula esődtömegéhez tartozó összesen 8324 frt 11 kr. névértékű képviselő activ követelések a esődválasztmány határozata folytán folyó 1890. évi ápril 30-án d. u. 3 órakor a helybeli kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen azonnali készpénzfi etés mellett, elfognak adatni.

Debreczen, 1890. évi ápril 16-án.

Szilágyi Imre

ügyvéd esődtömegegondnok.

Köszénkátrányt

legjobb minőségben

zsindey és deszkatekők

behuzására,

mely által azok tartossága kétszerte hosszabb, továbbá csulópok, melyek a földbe ásatnak, kerítések a gazdasági eszközök befestésére hordókban á 50, egész 200 kiló súlytartalommal; továbbá saját gyártmányu KOAKSOT (pirszén kovácsok és iakatosok részér, ajánlja jutányos ár mellett

a légszeszgyár igazgatósága
Debreczenben.

2505.
1890.

Arlejtési hirdetés.

A kishatvan-utczán 1407-dik sz. alatt levő telken és a késesutczán kívül előállítandó tanterem és tanítói lakás építési munkáinak felvállalására, a folyó évi április hó 29-ik napján délelőtt 10 órakor, a városház nagy termében írásbeli zárt ajánlat elfogadása mellett nyilvános árlejtés tartatik.

Az árlejtésen kiadandó munkák következők:

A. A kishatvanutczai iskola tantereménél.

I. Kőműves munka — 4036 frt. 27 kr.
II. Ács munka — 1381 frt. 27 kr.
III. Vegyes munkák — 880 frt. 44 kr.
IV. Falvasak, vasajtó — 170 frt. 50 kr.
V. Bádigos munka — 159 frt. 61 kr.

együtt: 6628 frt. 09 kr.

B. A Késesutczán kívüli építendő iskolánál.

I. Kőműves munka — 4837 frt. 06 kr.
II. Ács munka — 1451 frt. 38 kr.
III. Asztalos munka — 886 frt. 35 kr.
IV. Vegyes munkák — 499 frt. 10 kr.
V. Kerítés kut — 396 frt. 00 kr.

együtt: 8069 frt. 89 kr.

Az 50 krros bélyeggel és 5%-ot fevő bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok, melyek a fenti határidőig a polgármesterhez adandók be, a szóbeli árlejtés befejezte után bontatnak fel.

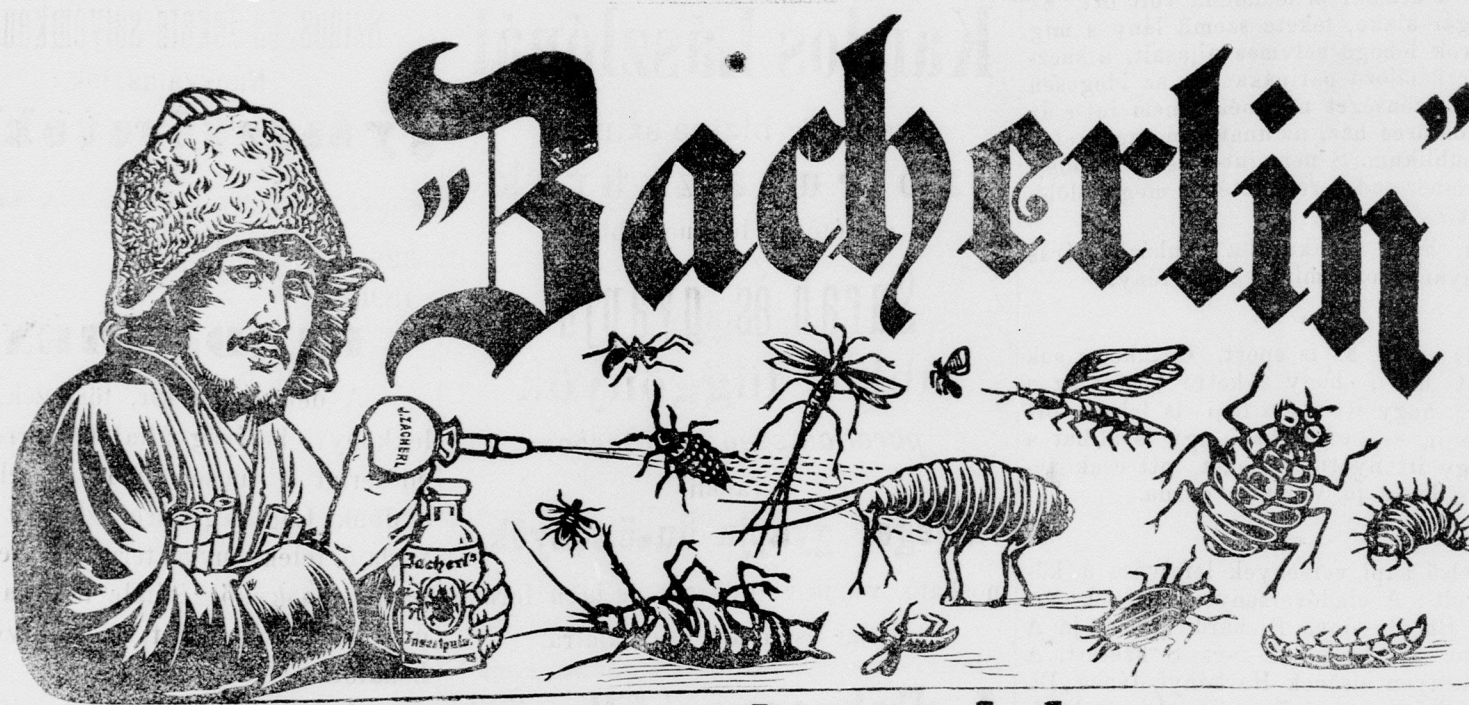
A szóbeli árlejtésben részt venni akarók a költség számításai összegnek 5% át tartoznak bánat pénzü letenni. — A munkák részletekben vagy együttesen is felvállalhatók.

Felhivatnak vállalkozni szándékozók, hogy fenti időben és helyen jelenjenek meg illetve zárt ajánlataikat kellő időben adják be.

Kelt Debreczen 1890. ápril 3-án.

A városi tanács.

A körülbelől huszezer kereskedésben árusított és mindenütt mint legjobb rovarirtó szernek ösmert

megint olcsóbb lett.

A valódi üvegek J. ZACHERL névvel vannak ellátva és ezentul: 15 kr., 30 kr., 50 kr. és 1 frtba kerülnek.

Kapható Debreczenben:
Csanak Józsefnél,
Deutsch Albert,
Szabó Zsigmond,
Gölli Nándor gyógyszerész,
Dr. Rothschnek gyógyszer.
Varga Lajos,
Gaszner Károly,
Ganoitsky Lajos,
Dömök Béla.

André Károly,
Veidner József,
Tóth Béla,
Kohn Henrik,
Benedek A.
Pozsgai Antal,
Szent-Királyi és Kalenda,
Troszányi Ferencz,
Kuhn Józsefnél,
Riekl Józsefnél.

Ér Diószegen.
Mezey Albertnél.
Ér-Endréden.
Gesztérédy K. Ferencznél.
Ér-Mihályfalván
Lévay Vinczsnél.
Hajdu-Nánáson
Slachta Jánosnál.
Nagy-Kállón
Nagy Károlynál.

Na y-Károlyban
Nonn Jánosnál,
Bertalan Kerekes,
Kaufmann Jacob.

Püspök-Ladányban
L. Mogyorósy jun. & Co-nál.
Szekelyhidon
Tunyoghy Lajosnál.

A többi városban ott vannak raktárak a hol Zacherlin J. falragaszok ki vannak téve.

Szerkesztőség és
Szachányi-utca SIMON-
kereskedésében

HIRDETM

előzetési pénsek és a k
valamint a lap sze
minden kőszemé

Bérmentetlem levelek e
fegadatan

XVII. é

Ujt

A naszodi új
illető törvények f
az imént lett lebo
ban, új taktikát k
a kormány, vagy
kabinet- és pártfő
badelvi pártnak
phalanxa ellen:
szélsőbal egymást
tak, hogy egyesít
Apponyi Albert
sokkal legénység
engedte előreny
ellen a határozott
csapatának elite-
rülni s egy in g
melyet azonban l
ban tartogatott
vitában, hatulról

De rosszul
gróf Szapáry nem
hol a csapda fel
gadt nyugalomna
képező határozot
a módosítvány el
an meg is tartot
szabadelvi pártba
bizó képviselő
egészen ártatlan
ványt, mintegy
szavazatát.

Amde a mód
ter Corresponden
nem volt oly árt
látszott.

Még a közö
gyakran tapaszt
nem ritkán keser
rezzük meg, hog
volna, a jobb elle
a politikai életb
szabadság, hatá
nélkülözhetlen té
nos virulásnak é
desnek!

A Debreczen

Gunyádat. t

Irtá

Hogy én bab
Nem szereték
Egyszer pént
— Balaton-Füredn
rült reggelünk vol
sima, mint a tükör
nálva. A kapitányu
utazás a legkedv
vette kezdetét. (R
tartani.) Hát miko
ránk szembe egy
kalapom. Az elkap
mi annak a kis fel
lebódorodunk a Ba
sehol sem talátn
nagy küzdelmek u
a continensre —
gyorsvonalat persz
gott el.

Most megint
eset, csakhogy vas
voltunk meghíva
ücsémmeleg együtt
évi közgyűlésére.
11 órakor volt. E
kelni. — En már
akartam elindulni
Triesztbe; de Sár
tán neki még az
kellett nyélbe süit
az esti 8 órai gy
is megérkezik reg
és csizmát tisztitt
Hogy le ne

7] A Nemze